15/

Barokní poezie

15/ Barokní poezie. Antologie starších románských literatur
Sestavil J. Prokop. České Budějovice: Ústav romanistiky Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, 2014.
Dostupné z: <http://www.ff.jcu.cz/antologie-starsich-romanskych-literatur>.

P/

Luis de Góngora: Samoty
(napsáno 1613)

[*Narodil se v Córdobě v roce 1561, studoval na univerzitě v Salamance a v roce 1575 se stal kanovníkem cordobské katedrály. Z pověření kapituly pobýval na různých místech Španělska a po jistou dobu také na královském dvoře ve Valladolidu. Když se v roce 1609 vrátil do Córdoby, jeho poezie se obrací k nové barokní estetice. V roce 1613 skládá a nechává kolovat jak svou mytologickou báseň o* Polyfemovi a Galatee*, tak nedokončené* Samoty. *Především posledně jmenovaná skladba vyvolala svou komplikovaností a neprostupností diskuzi, která rozdělila dobové literáty do dvou táborů: tzv. kulteranistických obdivovatelů, kteří se novou estetiku rozhodli napodobovat, a tzv. konceptistů (např. Francisca Queveda) spolu s přívrženci tradiční poezie (především Lope de Vega), kteří na básníka jízlivě útočili. Góngora zprvu dosáhl jistého dvorského uznání, když byl v roce 1617 králem Filipem III. jmenován královským kaplanem. Později se však životem u dvora finančně a duševně vyčerpal a zemřel v bídě téměř zapomenut v roce 1627.*]

Ukázka převzata z: Luis de Góngora, *Samoty. S prozaickým doprovodem Dámasa Alonsa*, přeložil Josef Hiršal, odborná spolupráce Josef Forbelský, Praha, Odeon, 1970, s. 10-13.

Formální charakteristika:
Lyricko-epická skladba ve formě silvy.

Samota první

Byl květů čas, rozkvetlá roční éra,
v níž lstivý zloděj Európy zas pase
- půlměsíc, rohy: čela vyzbrojení,
a Slunce splývá s jeho srstí svitem -
čest nebe, zářic třpytem,
na safírové pláni hvězdy ranní,
když ten, kdo mohl číši stavět, zdá se,
než jinoch z Idy líp před Jupitera
- ztroskotavší, v cizině, v povržení -
plačtivé sladké lásky naříkání
dá slitovnému moři,

[Prozaický doprovod Dámasa Alonsa]

1. verš. *Byla rozkvetlá roční doba, v níž Slunce vstupuje ve znamení Býka (znamení Zvěrokruhu, které připomíná Jupiterovu klamnou proměnu v býka, když unesl Európu). Slunce vstupuje v souhvězdí Býka v měsíci dubnu a tehdy nebeský býk (jehož čelo je vyzbrojeno půlměsícem rohů, čelo zářící a osvícené světlem Slunce, proniknuté Sluncem tak, že paprsky nebeského tělesa splývají se srstí zvířete) vypadá, jako by pásl hvězdy (nutí je zblednout ve svém lesku) na modře safírových polích oblohy.*
7. verš. *V té době tedy jeden mládenec – pro svou krásu mohl být, spíš než jinoch Ganymédés, číšníkem Jupiterovým –, jenž ztroskotal na širém moři a byl daleko od té, kterou miluje a která ho odmítá, s pláčem svěřuje své sladké nářky moři, a to*

poslouživ vlnám, větru v jejich skonu,
pláč v bezútěšném hoři
za druhý sladký nástroj Arionův.

tak naléhavě, že se Oceán slitoval a využil mladíkova ubohého nářku k tomu, aby utišil vítr a vlny; mladíkova bolestná píseň téměř jakoby zopakovala zázrak sladké lyry Arionovy. (Když se pěvec Arion plavil z Itálie do Korintu, chtěli jej námořníci uvrhnout do moře a zmocnit se jeho majetku. Arion je požádal, aby si mohl před svou smrtí zazpívat, a když mu to dovolili, hlas jeho lyry přivábil delfíny. Protože viděl, že nemůže očekávat milost od těch, kteří jej chtěli zabít, vrhl se sám do moře; jeden delfín ho však na hřbetě dopravil na pevninu. Stejně zapůsobil plačtivý zpěv našeho trosečníka, takže moře se nad ním slitovalo a zachránilo mu život.)

Ze sosny z hor, ve věčném odvrácení
od Nota, soka zlého,
kus kmene soucitného
– malé prkno – delfínem bylo skvělým
poutníkovi, jenž nezná zastavení,
pouť Libyi vln svěřiv bez prodlení
a dřevu život celý.
Zprv oceán jej pozřel znenadála,
pak vyzvrátil v své pěny,
blíž útesu, jenž strměl, ověnčený
rákosem suchým, teplých brků plný
– jen chaluhy a vlny –,
asyl našel, kde hnízdo skála dala
Jupiterovu ptáku.

15. verš. *Milosrdné prkno z borovice (stromu na horách vždy odvráceného od jižního větru zvaného Notus, svého nepřítele), malý kus prkna ze ztroskotavší lodi dostatečně posloužil našemu poutníkovi jako „delfín", posloužil k záchraně života nerozvážného mladíka, který si troufal svěřit svou cestu pustině vln a svůj život prknu, pramici.*

22. verš. *Když byl nejprve pozřen mořem a potom vlnobitím vrácen na břeh, vstoupil na pevninu nedaleko místa, kde se tyčí skalisko korunované orlími hnízdy, spletenými ze suchého rákosí a teplého peří. A tak náš trosečník, jenž vystoupil z moře pokryt pěnou a chaluhami, našel útulek mezi týmiž vysokými skalami, v nichž hnízdí orli, ptáci zasvěcení Jupiterovi.*

O/

Luis de Góngora: Soledades
(napsáno 1613)

Převzato z: Luis de Góngora, *Soledades*, Madrid, Revista de Occidente, 1927. Překlad Josef Hiršal za odborné spolupráce Josefa Forbelského v Luis de Góngora, *Samoty. S prozaickým doprovodem Dámasa Alonsa*, Praha, Odeaon, 1970, s. 10.

Formální charakteristika:
Lyricko-epická skladba ve formě silvy.

Era del año la estación florida
en que el mentido robador de Europa
(media luna las armas de su frente,
y el Sol todos los rayos de su pelo),
luciente honor del cielo,
en campos de zafiro pace estrellas,
cuando el que ministrar podía la copa
a Júpiter mejor que el garzón de Ida,
náufrago y desdeñado, sobre ausente,
lagrimosas de amor dulces querellas
da al mar, que condolido,
fue a las ondas, fue al viento
el mísero gemido,
segundo de Arïón dulce instrumento.
Del siempre en la montaña opuesto pino
al enemigo Noto,
piadoso miembro roto,
breve tabla, delfín no fue pequeño
al inconsiderado peregrino,
que a una Libia de ondas su camino
fió, y su vida a un leño.
Del Océano pues antes sorbido,
y luego vomitado
no lejos de un escollo coronado

Byl květů čas, rozkvetlá roční éra,
v níž lstivý zloděj Európy zas pase
- půlměsíc, rohy: čela vyzbrojení,
a Slunce splývá s jeho srstí svitem -
čest nebe, zářic třpytem,
na safírové pláni hvězdy ranní,
když ten, kdo mohl číši stavět, zdá se,
než jinoch z Idy líp před Jupitera
- ztroskotavší, v cizině, v povržení -
plačtivé sladké lásky naříkání
dá slitovnému moři,
poslouživ vlnám, větru v jejich skonu,
pláč v bezútěšném hoři
za druhý sladký nástroj Arionův.
Ze sosny z hor, ve věčném odvrácení
od Nota, soka zlého,
kus kmene soucitného
- malé prkno - delfínem bylo skvělým
poutníkovi, jenž nezná zastavení,
pouť Libyi vln svěřiv bez prodlení
a dřevu život celý.
Zprv oceán jej pozřel znenadála,
pak vyzvrátil v své pěny,
blíž útesu, jenž strměl, ověnčený

de secos juncos, de calientes plumas, alga todo y espumas, halló hospitalidad donde halló nido de Júpiter el ave.	*rákosem suchým, teplých brků plný* *- jen chaluhy a vlny -,* *asyl našel, kde hnízdo skála dala* *Jupiterovu ptáku.*

Giovan Battista Marino: l'Adone
(poprvé vydáno v Paříži 1623)

[*Narodil se ve společensky a kulturně rafinované Neapoli v roce 1569 v rodině notáře, v jehož profesi měl pokračovat. Místo právních studií se však více věnoval literatuře, což jej v roce 1586 dovedlo až k roztržce s otcem. Marino přesto pokračoval ve svých literárních zálibách, stal se členem různých literárních akademií a vstoupil do služeb nejprve kardinála Aldobrandiniho, papežova synovce, a posléze v roce 1608 vévody savojského v Turíně. Zde na něj nevraží dvorní básník Gaspare Murtola, s nímž si vymění několik nactiutrhačných básní a který se jej nakonec dokonce pokusí zavraždit. Marino tam však zažívá i uvěznění pro lascivní a satirické básně, které se dotknou samotného vévody. Když potom jeho mecenáš za nesouhlasu velmocí okupuje území Monferratu, opouští v roce 1615 Marino Turín a odjíždí k pařížskému dvoru, právě v této chvíli silně italianizovanému díky regentství Marie Medičejské, matky nedospělého krále Ludvíka XIII. Marino je zde oslavován jako velký básník a je na vrcholu kariéry. Avšak již o dva roky později mladý král odstraní vládu matčiných italských oblíbenců nad dvorem a Marino se stahuje do ústraní, kde dokončuje své hlavní dílo* Adonise. *Marino se nakonec dva roky před smrtí vrací do Itálie a je majestátně přijat básníky a literáty. Roku 1625 však umírá.*]

Ukázka převzata z: Giovan Battista Marino, *Tutte le opere*, vol. 2, tomo 1, vyd. Giovanni Pozzi, Milán, Mondadori, 1976. Přeložil Jiří Pelán. Ukázka ze VI. zpěvu v Umberto Eco, *Bludiště seznamů*, Praha, Argo 2009, s. 71-74. Ukázka z VIII. zpěvu v Umberto Eco (ed.), *Dějiny krásy*, Praha, Argo 2005, s. 232.

Formální charakteristika:
Jedenáctislabičné královské oktávy *rozdělené do 20 tematických zpěvů, celkem více než 5 000 oktáv a 40 000 veršů. Báseň je věnovaná francouzskému králi Ludvíku XIII. a jeho matce, Marii Medičejské.*

Canto VI
Il giardino del piacere

VI. zpěv
oktávy 122-129, 132-135, 146-152

Allegoria

Sotto la figura del giardino ci vien rappresentato il Piacere. Nelle cinque porte si sottointendono i cinque sentimenti del corpo. Nel cristallo e nel zaffiro della prima porta si significa la materia dell'occhio, ch'è l'organo della vista. Nel cedro della seconda il senso dell'odorato. Nella favoletta del pavone si dinota la maravigliosa fabrica del fermamento. Ama la colomba, percioché sicome in effetto questi due uccelli, secondo i naturali, si amano insieme, così tutte le luci superiori sono mosse e regolate dal divino amore. È trasformato da Giove, perché dal sommo artefice Iddio ebbe quello, come ogni altro cielo, la materia e la forma. Fingesi servo d'Apollo e da lui gli sono adornate le penne della varietà di tanti occhi, per essere il sole vivo fonte originale di tutta la luce, che poi si communica alle stelle. Ne' diversi oggetti, passatempi e trattenimenti piacevoli si adombrano le voluttà sensuali.

Argomento

Al giardin del Piacer col giovinetto
sen va la dea del'amorosa luce.
Per le porte de' sensi indi il conduce
di gioia in gioia al'ultimo diletto.

1
Armi il petto di gel chi vede Amore
saettar foco e ferir l'alme a morte,
e dela rocca fragile del core
difenda pur le malguardate porte;
né del crudele e perfido signore
v'introduca giamai le fiere scorte,
ch'insidiose a chi non ben le serra
sotto vista di pace apportan guerra.

(...)

122

De' fioriti viali in lunghi tratti
mirando van le prospettive ombrose,
ne' cui margini a fil tirati e fatti
miniere di rubini apron le rose.
Stan disposti ne' quadri i fiori intatti
con leggiadre pitture ed ingegnose,
e di forme diverse e color vari
con mille odori abbagliano le nari.

Nad nádherou těch barev dech se úží.
Pěšiny, které tonou ve stínu,
z obou stran vroubí táhlý špalír růží,
otvírající doly rubínů.
Na záhonech se četné květy druží,
pyšné na kresby různých odstínů,
jakých se žádný malíř nedovtípí;
tisíce vůní oslepuje chřípí.

123

Trecce di canne e reti e gelosie
ale ben larghe alee tesson le coste
e dagli erbai dividono le vie
compassate a misura e ben composte,
le cui fabriche egregie e maestrie
la dea del loco addita al suo bell'oste,
movendo seco per quel suolo i passi,
fatto a musaico di lucenti sassi.

Z rákosu plůtky, mřížky lemují tu
široké břehy dlouhých alejí
a oddělují cesty od pažitů,
vyměřeny co nejpečlivěji.
Bohyně tomu, kdo v ní tolik citu
probouzí a kdo v její šlépěji
teď kráčí po mozaikách, ukazuje
nádherné stavby, kterých mnoho tu je.

124

Amor con meraviglie inusitate
semplice qui conserva il suo diletto,
perché pon nele piante innamorate
ogni perfezzion senza difetto
e con foglie più spesse e più odorate,
quando la rosa espone il bel concetto,
o candida o purpurea o damaschina,
nascer fa solo il fior senza la spina.

Též Amor koná divy nevídané,
poslušen rozmaru a nálady,
a rostlinám, v nichž jeho oheň plane,
udílí dokonalost bez vady:
když růže do svých listů zachumlané
vystavují své vzácné poklady –
květ šarlatový, růžový či bílý – ,
dbá, by je žádné trny nehyzdily.

125

Ciò ch'han di molle i morbidi Sabei,
gl'Indi fecondi o gli Arabi felici,
ciò che produr ne sanno i colli iblei,
le piagge ebalie o l'attiche pendici,
quanto mai ne nutriste orti panchei,
prati d'Imetto e voi campi corici,
con stella favorevole e benigna
tutto in quegli orti accumulò Ciprigna.

Co voňavého mají kraje Sáby,
hyblejské vrchy, břehy indické,
co rajským nektarem je pro Araby,
čím okouzlují svahy atické,
čím sady panchejské vždy chřípí zvábí
či Hymettos a pláně chorické,
to všechno zde pod hvězdou dobrotivou
Kypřanka rozesela žírnou nivou.

126

Vi suda il gatto etiope e ben discosto
lascia di sua virtù traccia per l'aura,
né vi manca per tutto odor composto
di pasta ispana o di mistura maura.
Casia, amaraco, amomo, aneto e costo
e nardo e timo ogni egro cor restaura,
abrotano, serpillo ed elicriso
e citiso e sisimbro e fiordaliso.

Ukryto zraku, pižmo tady dýchá,
na křídlech vánku stoupá do nebes,
ba je tu všechno to, z čeho se míchá
španělský balzám nebo maurská směs.
Kardamomem a koprem voní lícha,
čilimník je tu, zázvor, brotan, bez,
nard, tymián, chrpa a majorána,
pro chorá srdce opravdová mana.

127

Havvi il baccare rosso, in piaggia aprica
nato a spedir le membra in lieve assalto;
havvi la spina arabica e la spica,
che più groppi di verghe estolle in alto;
d'Etiopia il balan qui si nutrica,
colà di Siria il virtuoso asfalto;
spunta mordace il cinnamomo altrove
e la pontica noce a piè gli piove.

Kopytník je tu, který v unavené
údy zas vzruch a sílu nalije,
arabské trní, které vzhůru žene
své výhonky, a dále tady je
habešský žalud a též drahocenné
asfaláty až z dálné Sýrie,
i skořicovník si tu v stínu hoví,
který mu skýtá ořech muškátový.

128

Tra i più degni germogli il panaceo
le sue foglie salubri implica e mesce
e'l terebinto col dittamo ideo,
da cui medico umor distilla ed esce;
e col libico giunco il nabateo
e d'India il biondo calamo vi cresce.
Chi può la serie annoverar di tante,
ignote al nostro ciel, barbare piante?

Léčivý panaces se tady vine,
též terebint a idská třemdava:
z nich destilací mocná šťáva plyne,
jíž chorý opět zdraví získává.
A k libyjské a nabatejské třtině
indický rákos se tu přidává.
Kdo cizokrajné býlí vypočítá,
jež toto divukrásné místo skýtá?

129

Fumante il sacro incenso erutta quivi
d'alito peregrin grati vapori;
scioglie il balsamo pigro in dolci rivi
i preziosi e nobili sudori;
stilla in tenere gomme e'n pianti vivi
i suoi viscosi e non caduchi umori
Mirra, del bell'Adon la madre istessa,
e'l bel pianto raddoppia, orch'ei s'appressa.

Kadidlo svaté, chřípí vzrušující,
šíří svou vůni v pláni prostranné;
pomalý balzám roní ve štěpnici
šťávu, nad kterou sladší nekane;
a ušlechtilou, jemnou pryskyřicí
zde slzí, aniž někdy ustane,
Myrha, samotná matka Adonise:
a násobí svůj pláč, když přiblíží se.

(...)

(...)

132

Ne' fior ne' fiori istessi amor ha loco,
amano il bel ligustro e l'amaranto
e narciso e giacinto, aiace e croco
e con la bella clizia il vago acanto.
Arde la rosa di vermiglio foco,
l'odor sospiro e la rugiada è pianto.
Ride la calta e pallida ed essangue
tinta d'amor la violetta langue.

V květech má láska sídlo zbudované:
miluje narcis, šafrán, vřes i mech,
hyacint, akant, slunečnice; plane
v nich slastná touha v jasných jarních dnech.
Rudě se nítí v růži lásky plamen,
rosa je její pláč a vůně vzdech.
Směje se blatouch na potočním břehu,
fiala, bledá, skrývá tu svou něhu.

133

Ancor non eri, o bell'Adone, estinto,
ancor non eri in novo fior cangiato.
Chi diria che di sangue, oimé! dipinto
dei di testesso in breve ornare il prato?
Presago già, benché confuso e vinto,
d'un tanto onor che gli destina il fato,
ciascun compagno tuo t'onora e cede,
t'ingemman tutti il pavimento al piede.

Dosud jsi živý, krásný Adonisi,
po zemi kráčíš, dýcháš libý vzduch.
Ó kdo by řekl, že smrt pospíší si
jednou i tebou zkrášlit bujný luh!
Vědom si toho, jaký ortel visí
nad tvojí hlavou, každý příští druh
teď na tvou počest s úctou, s obavami,
zem pod tvou nohou stele drahokamy.

134

Havvi il vago tulippo, in cui par voglia
quasi in gara con l'Arte entrar Natura;
qual d'un bel riccio d'or tesse la foglia
ch'ai broccati di Persia il pregio fura;
qual tinto d'una porpora germoglia
che degli ostri d'Arabia il vanto oscura;
trapunto ad ago o pur con spola intesto
drappo non è che si pareggi a questo.

Hle, tulipán! V něm snad si umínila
Příroda vstoupit v zápas s Uměním.
Zlatistou kadeř do plátků mu všila,
pro niž byl perský brokát slavený;
kdo zří, jak purpurem jej vyzdobila,
arabský nach už více necení.
Z žádného stavu nepovstala zkrátka
tak půvabná, tak drahocenná látka.

135

Ma più d'ogni altro ambizioso il giglio
qual re sublime in maestà sorgea...

Leč jako královna v svém majestátu
nad všemi květy vládne lilie…

(...)

(...)

146

Tutto al venir d'Adon par che ridenti
rivesta il bel giardin novi colori;
umili in atto intorno e reverenti
piegan la cima i rami, ergonla i fiori;
vezzose l'aure e lusinghieri i venti

Adonis přichází: a po tisících
se nové barvy šíří po kraji,
stromy se kloní jako prosebníci
a květy zase hlavu zvedají;
půvabné vánky, větry lichotící

gli applaudon con sussurri adulatori;
tuttutti a salutarlo ivi son pronti
gli augei cantando e mormorando i fonti.

šeptanou ovací ho vítají;
každý ho zdraví, jeho krásou zmámen,
pták vstříc mu zpívá, vstříc mu zurčí pramen.

147

Con l'interne del cor viscere aperte
ogni germe villan fatto civile,
gli fa devoto affettuose offerte
di quanto ha di pregiato e di gentile;
dovunque il volto gira o il piè converte
presto si trova a corteggiarlo aprile;
aranci e cedri e mirti e gelsomini
spiran nobili odori e peregrini.

Nejubožejší poupě v celé nivě
je plno ochoty a vroucnosti,
a nabízí mu ihned, přehorlivě,
čím může přispět k jeho radosti;
vším, co jej těší, čeho žádostiv je,
jej měsíc duben dvorně pohostí;
a mezi jasmíny a pomeranči
v divokém kole vzácné vůně tančí.

148

Qui di nobil pavon superba imago
il crespo bosso in ampio testo ordiva,
che nel giro del lembo altero e vago
ordin di fiori in vece d'occhi apriva.
Quivi il lentisco di terribil drago
l'effigie ritraea verace e viva
e l'aura, sibilando intorno al mirto,
formava il fischio e gl'infondea lo spirto.

Zde zimostráz výtečně zobrazuje
pyšného páva – zázrak nad zázrak! – ,
a tam, kde skvostné kolo roztahuje,
jsou kvítky místo ok; a nejinak
z lentišku jako ze zelené sluje
se plazí hrozný, zlopověstný drak;
a vánky, které kolem myrty plují,
svým hvízdáním tu stvůru oživují.

149

Colà l'edra ramosa, intesta ad arte,
capace tazza al natural fingea,
dove il licor dele rugiade sparte
ufficio ancor di nettare facea;
con verdi vele altrove e verdi sarte
fabricava il timon nave o galea,
su la cui poppa i vaghi augei cantanti
l'essercizio adempian de' naviganti.

Tam zase hustý břečťan ruka smělá
změnila v šálek: do něj stékala
líbezné rosy krůpěj osamělá
– sám nektar pro stůl bohů bezmála – ;
a jinde galéra či karavela
zelenou plachtu hrdě napjala,
na zádi vezouc zástup cestujících –
překrásných ptáků, zvučně zpívajících.

150

La Gioia lieta e la Delizia ricca,
l'accarezza colei, costei l'accoglie.
La Diligenza i fior dal prato spicca,
l'Industria i più leggiadri in grembo toglie;
e la Fragranza i semplici lambicca,
e la Soavità sparge le foglie;
l'Idolatria tien l'incensiero in mano,

Radost, jak její přirozenost káže,
laská ho, Blaho náruč rozvírá.
Pečlivost v lukách kytici mu váže,
květ nejkrásnější Píle vybírá;
Lahodnost listí pod nohy mu háže,
v hmoždíři Vůně plátky roztírá;
kaditelnicí Modloslužba mává,

la Superbia n'essala un fumo vano.

marnému dýmu Pýcha stoupat dává.

151
La Morbidezza languida e lasciva,
la Politezza dilicata e monda,
la Nobiltà che d'ogni lezzo è schiva,
la Vanità che d'ogni odore abonda,
la Gentilezza affabile e festiva,
la Venustà piacevole e gioconda
e, con l'Ambizion gonfia di vento,
il Lusso molle e'l barbaro Ornamento.

A kvapí další: Něha opojivá,
Zjemnělost, jež je trochu štítivá,
Ušlechtilost, jež před pachy se skrývá,
Marnivost, jež vší vůní oplývá,
Laskavost, vlídná, zmíry přívětivá,
Spanilost, líbezná a mámivá,
Ctižádost, lichým větrem naplněná,
Ozdoba, Rozkoš, která nyvě sténá.

152
Venner questi fantasmi ed, a man piene
su'l bel viso d'Adon spruzzando stille
d'odorifere linfe, entro le vene
gl'infuser sottilissime faville.
Poi con tenaci e tenere catene,
ch'ordite avean di mille fiori e mille,
trasser legati il giovane e la diva
là dove al'Ozio in grembo Amor dormiva.

Ty zjevy Adonise obklopily
a pokropily jeho krásnou líc
voňavou šťavou, načež v jeho žíly
vložily oheň jemných blýskavic.
Pak v něžných poutech, které ozdobily
ratolesti a květů na tisíc,
bohyni s chlapcem vedou k Amorovi,
jenž v klínu Zahálky si právě hoví.

Canto VIII
I trastulli

VIII. zpěv
oktávy 58-62

Allegoria
Il Piacere, che nel giardino del tatto sta in compagnia della Lascivia, allude alla scelerata opinione di coloro che posero il sommo bene ne' diletti sensuali. Adone che si spoglia e lava, significa l'uomo che, datosi in preda alle carnalità e attuffandosi dentro l'acque del senso, rimane ignudo e privo degli abiti buoni e virtuosi. I vezzi di Venere, che con essolui si trastulla, vogliono inferire le lusinghe della carne licenziosa e sfacciata, laquale ama e accarezza volentieri il diletto.

Argomento
Perviene Adone ale delizie estreme

e, prendendo tra lor dolce trastullo,
l'innamorata diva e'l bel fanciullo
ala meta d'amor giungono insieme.

(...)

58

Su la sponda d'un letto ha quivi scorto
libidinoso satiro e lascivo
ch'a bellissima ninfa in braccio attorto
il fior d'ogni piacer coglie furtivo.
Del bel tenero fianco al suo conforto
palpa con una man l'avorio vivo,
con l'altra, ch'ad altr'opra intenta accosta,
tenta parte più dolce e più riposta.

Jeho zrak přitom padl na satyra,
jenž na lehátku, chlípnou touhou zpit,
překrásnou nymfu ve svých pažích svírá
a květ vší slasti chce jí uloupit.
Pel z živé slonoviny boku stírá
a laská jeho sněhobílý třpyt;
a druhou rukou, ještě odvážnější,
pátrá tam, kde je sladkost nejskrytější.

59

Tra' noderosi e nerboruti amplessi
del robusto amator la giovinetta
geme, e con occhi languidi e dimessi
dispettosa si mostra e sdegnosetta.
Il viso invola ai baci ingordi e spessi,
e nega il dolce, e più negando alletta;
ma mentre si sottragge e gliel contende,
nele scaltre repulse i baci rende.

Naříká dívka, dál však zůstává
v náruči smělce, jenž je touhou zmámen;
v očích jí jiskří zlost, leč únava
ty jiskry hasí, tiší záchvěv ramen;
uhýbá před polibky, svéhlavá,
však odpírajíc, rozpaluje plamen;
a tak se chytře brání, nebrání
a vzdornou dlaní vrací laskání.

60

Ritrosa a studio e con sciocchezze accorte
svilupparsi da lui talor s'infinge,
e'ntanto tra le ruvide ritorte
più s'incatena e più l'annoda e cinge,
in guisa tal che non giamai più forte
spranga legno con legno, inchioda e stringe.
Flora non so, non so se Frine o Taide
trovar mai seppe oscenità sì laide.

Ty lstivé údy jsou jak klubko zmijí.
Chce vyvléci se? Jen to předstírá.
A zatímco se kroutí, vrtí, svíjí,
svazuje, tiskne, poutá satyra.
Tak hřebík prkno k prknu pevně sbíjí,
čep v čepu k sobě desky přivírá.
Nevím, zda Flora, Thais nebo Fryné
kdy znaly ještě necudnosti jiné.

61

Serpe nel petto giovenile e vago
l'alto piacer del'impudica vista,
ch'ale forze d'Amor tiranno e mago
esser non può ch'un debil cor resista;
anzi dal'esca dela dolce imago

V Adonisově hrudi oheň plane:
obscénní výjev rozněcuje žár.
Kde kouzelník a tyran Amor stane,
odolá jenom, kdo je sláb a stár.
Z návnady oné sladké podívané

l'incitato desio vigore acquista;
e, stimulato al natural suo corso,
meraviglia non fia se rompe il morso.

62
E la sua dea, che d'amorosi nodi
ha stretto il core, a seguitarlo intenta,
con detti arguti e con astuti modi
pur tra via motteggiando il punge e tenta:
- Godi pur (dicea seco) il frutto godi
de' tuoi dolci sospir, coppia contenta.
Sospir ben sparsi e ben versati pianti,
felici amori e più felici amanti!

(...)

hned touha čerpá sílu, směr a tvar,
a vyzvána k přirozenému běhu,
hrozí, že záhy vylije se z břehů.

Tu Venuše, jež ráda násobí
milostný žár a pouta utahuje,
vtipnými slovy, lstnými způsoby
miláčka ponouká a povzbuzuje:
„Jen pijte do dna z velké nádoby
rozkoše, která všechny uzdravuje!
Vzdechy a nářky spleťte do věnce,
jenž korunuje šťastné milence!"

(...)

B/